БАРЛЫҚ ЕЛДЕРДІҢ ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БІРІГІҢДЕР!

ЛЕНИН ТУЫ

ҚКП СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТЫҚ КОМИТЕТІНІҢ, ЕҢБЕКШІЛЕР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛЫСТЫҚ СОВЕТІНІҢ және ҚКП ПЕТРОПАВЛ ҚАЛАЛЫҚ КОМИТЕТІНІҢ ГАЗЕТІ

№ 252 (9314) | 1953 жылғы 24 декабрь Бейсенбі | Шығуына 34 жыл. Жеке саны 20 тиын.

Совет Одағы атом қаруына тыйым салу жолында, сонымен бірге, қару-жарақтың барлық басқа түрлерін едәуір азайту жолында дәйекті күрес жүргізуде. Мұның өзі Совет мемлекетінің жаңа соғыстың алдын алуға және халықтар арасында бейбітшілік пен ынтымақтастықты нығайтуға бағытталған саясатына сай келеді.

АҚШ-тың Президенті Эйзенхауэрдің 1953 жылғы 8 декабрьде сөйлеген сөзі жөнінде Совет Үкметінің МӘЛІМДЕМЕСІ

АҚШ-тың Президенті Эйзенхауэр 8 декабрьде Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясында атом қаруы туралы мәселеге арнап сөз сөйледі.

Бұрын хабар етілгеніндей, АҚШ-тың ССРО-дағы Елшісі Ч. Болен мырза 7 декабрьде ССРО Сыртқы Істер Министрі В. М. Молотовқа келіп және, өз үкметінің тапсырма бергендігін дәлелге келтіріп, Президенттің сөзіндегі ұсыныстарға Совет Үкметінің назар аударуын сұрады. 9 декабрьде Ч. Болен мырза В. М. Молотовқа Эйзенхауэрдің сөзінен үзінділер жіберді.

21 декабрьде ССРО Сыртқы Істер Министрі В. М. Молотов Ч. Болен мырзаға Президент Эйзенхауэрдің сөзі жөнінде Совет Үкметінің төменде жарияланып отырған Мәлімдемесінің текстін тапсырды.

Мұнымен қабат АҚШ-тың Елшісі Ч. Болен мырзаның В. М. Молотовқа жіберген хаты және Болен мырзаның Президент Эйзенхауэрдің Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясының мәжілісінде сөйлеген сөзінен алып, жолдаған үзінділері жарияланып отыр.

Совет Үкметінің Мәлімдемесінде былай делінген:

8 декабрьде Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясында сөйлеген сөзінде АҚШ-тың Президенті Эйзенхауэр атом қаруын көбейте беру мәселесіне тоқтады.

Егер үкметтер атом қаруын көбейте беруге қарсы шаралар істемесе, кәзіргі жағдайдың дүние жүзі халықтары үшін қатерлі екендігін АҚШ-тың Президенті толық дәлелмен атап көрсетті. Кәзір, атом қаруымен қатар өзінің қуаты жағынан атом қаруынан анағұрлым асып түсетін су тегі қаруы жасалған кезде мұның өзі одан бетер дұрыс болып отыр. Кәзіргі замандағы техника самолеттерді қолданбайынша, мыңдаған километрге пайдалануға мүмкіндік беретін ракета қаруы сияқты, сонымен қабат атом оталғыштары бар торпедалар және басқалары сияқты қару-жарақтың жаңа түрлерін де ұмытпау керек.

Атом қуатын пайдаланудың практикалық мүмкіндігін ашқандық кәзіргі замандағы ғылым мен техниканың аса зор табысы болып табылады. Атом қуатын соғыс мақсатына пайдалану мүмкіндігі де, сол сияқты, оны бейбіт мақсатқа пайдалану мүмкіндігі де табылды. Соңғы уақытқа дейін атом қуатын, ең алдымен қару-жарақ өндіру үшін пайдалануға тырысып келді. Оның бер жағында, адамзат атом қуатының бейбіт мұқтаждарға ғана бағытталуын және атом қуатын адамдарды жаппай қырып-жою және қалаларды айуандықпен талқандау сияқты, халықтардың намысы мен өжданына қайшы келетін мақсаттарға пайдалануға жол берілмеуін көздейді.

Бұдан 30 жылдай уақыт бұрын 49 мемлекеттің үкметтері химиялық және бактериологиялық қаруды пайдалануға тыйым салу туралы келісімге келіп, 1925 жылы Женевада протоколға қол қойды, адамдарды жаппай қырып-жоятын мұндай қаруды пайдалануды қылмысты деп таныды. Үкметтердің арасында жасалған, кезінде Совет Одағы да қол қойған бұл келісім өзінің жақсы нәтижелерін берді.

Дүниежүзілік бірінші соғыс кезінде тұншықтыратын және уландыратын газдар сияқты адамдарды қырып-жоятын қарудың, сол сияқты, химиялық қарудың басқа да түрлерінің кең қолданылғандығын жұрттың бәрі біледі, бұл қарудың пайдаланылуын халықтар үзілді-кесілді айыптап шықты. Сол кездің өзінде-ақ қалалардың бейбіт халықтарына өте қатты аурулар жұқтыру мақсатын көздейтін зиянды бактериологиялық қаруды қолдану хаупі де туды, адамдардың басым көпшілігінің өжданы бұған көне алмады. Осының өзі жоғарыда айтылған Женева протоколы түрінде халықаралық келісімнің керектігін тудырды, ол келісім бойынша соғыста химиялық және бактериологиялық қаруды қолдану айыпталып, оған тыйым салынды.

...тиіс, деп ұсынды. Бұл ұсыныста, мұның үстіне, атом қуаты жөніндегі халықаралық органға «өзінің қарамағына бөлінген бөлшектенетін және басқа материалдарды жыйнау, сақтау және қорғау үшін жауаптылықты жүктеуге болар еді» деп көрсетілген.

Мұндай ұсыныстың мәнісі не екенін қарастыру керек.

Біріншіден, бұл ұсыныстың мәнісі — атом материалдарының қолда бар және жаңадан жасалатын қорларынан бейбітшілік мақсаттары үшін «қандай да болса» шағын бөлегін бөліп шығару ұсынылады. Бұдан шығатын қорытынды — атом материалдарының негізгі көпшілігі бұрынғысынша жаңа атом және су тегі бомбаларын өндіруге жұмсалады және атом қаруының онан әрі қорын жыйнауға және бұл қарудың бұрынғыдан да гөрі үлкен бүлдіргіш күші бар жаңа түрлерін жасауға толық мүмкіндік табады. Ендеше, бұл ұсыныс өзінің кәзіргі түрінде атом және су тегі қаруын өндіруге мүмкіндігі бар мемлекеттерді ешнәрсемен қолын байламайды.

Екіншіден, Президент Эйзенхауэрдің ұсынысы атом қаруын пайдалану мүмкіндігінің өзін ешқандай тежемейді. Бұл ұсынысты қабылдау агрессорды атом қаруын қандай мақсатта болса да және қандай уақытта болса да қолдануына ешбір шек қоймайды. Ендеше, бұл ұсыныс атом шабуылын жасау хаупін ешқандай бәсеңдетпейді.

Сонымен мынадай қорытынды шығару керек: АҚШ тарапынан алға қойылып отырған бұл ұсыныс өзінің кәзіргі түрінде атом қаруының өсіп отырған өндірісін тоқтатпайды және бұл қаруды пайдалану мүмкіндігіне шек қоймайды. Бұл ұсыныстың шын маңызына баға берген жағдайда мұны есепке алмауға болмайды.

Егер бұл ұсыныс агрессия қаруы болып табылатын атом қаруына тыйым салу керектігін тануға сүйенген болса, бұл ұсыныстың басқаша маңызы болар еді. Бірақ, АҚШ Президентінің сөзінде атом қаруына тыйым салуы керектігі туралы ештеңе айтылмайды. Президент Эйзенхауэр кәзіргі атом заманында атом қаруының бүкіл дүние жүзі халықтары үшін айрықша хаупі бар екендігін атап көрсетіп отырғандығына қарамастан, оның бұл сөзінде атом қаруына тыйым салу туралы мәселе жайында ештеме айтылмаған.

Халықаралық шиеленісті бәсеңдету керектігі туралы айта отырып, сонымен қабат, атом қаруына тыйым салу мәселесіне соқпай өтуге бола ма? — деген сұрақ туады. Бұл сұраққа әртүрлі екі жауап берілуі мүмкін емес. Кімде-кім халықаралық қатынастардағы шиеленісті бәсеңдетуге ұмтылып отырған болса, ол үкметтердің бұл мәселені мүмкін болғанынша тез дұрыс шешуге жетуін талап етпей отыра алмайды.

Халықтардың кәзір абыржып отырғандығы ең алдымен атом соғысының туу мүмкіндігімен байланысты екендігі жақсы мәлім, ал, ол соғыстың хаупін атом қаруына тыйым салмайынша жоюға болмайды. Мұны Біріккен Ұлттар Ұйымы өмір сүре бастаған кезінен-ақ мойындады, ол атом қаруына тыйым салу керектігін жақтап шықты.

Бұл міндетті орындау жолында кездесіп отырған қыйыншылықтарды ешкім бекер дей алмайды. Алайда, біріккен ұлттардың тарапынан және ең алдымен бұған өте-мөте қатынасы бар мемлекеттердің тарапынан атом қаруына тыйым салу туралы және бұл тыйым салудың жүзеге асырылуына нәтижелі халықаралық бақылау қою туралы халықаралық келісімге келу үшін жеткілікті әрекеттер кәзірдің өзінде-ақ істелді, деп айтуға болмайды. Сондықтан, бұл мәселе бұдан былай да кейінге қалдырылатын жағдайды немесе бұл мәселе кәзіргі уақытта көкейтесті мәселе болып отырғандығына қарамастан оған соқпай өтетін жағдайды

Отанымызға опасыздық жасаушылар қатаң жазалансын!

Совет Одағы — мызғымас қамал

Петропавл ауданының Калинин атындағы ауылшаруашылық артелінің мүшелері колхоздың клубына жыйналып, Берия және оның сыбайластарының қылмыстары туралы ССРО Прокуратурасының хабарын тыңдады.

Асанов селолық Советінің председателі Д. Жақыянов жолдас сатылмыш Берия және оның сыбайластарына деген еңбекшілердің ыза-кегін білдіре келіп, былай деді:

— Совет Одағы — мызғымас қамал. Қуатты Совет Одағы нелер сұрапыл күрестерде жауларын талай рет талқандап, өзінің өмірге бейім жеңілмес күшін сан мәртаба танытқан болатын.

Совет Үкметі — нағыз халықтық үкмет. Оның халық мүддесінен басқа бөтен мүддесі жоқ. Қала мен ауыл-село еңбекшілерінің әл-ауқат және мәдениет тұрмысын жақсарта беру, таяудағы екі-үш жылдың ішінде еңбекшілерге қажет өнеркәсіп және азық-түлік товарларының молшылығын жасау, бүкіл дүние жүзінде бейбітшілік ісін сақтау үшін күрес — Совет Үкметінің алда тұрған программасы болып табылады. Сондықтан оны көп ұлтты совет халықтары қолдап, оның саясатын шын берілгендікпен үнемі қуаттап отырады. Советтік қоғам құрылысын жеңіс жолынан тайдыра алатын, совет халықтарының туысқандық бірлігін бұза алатын күш дүниеде жоқ.

Калинин атындағы колхоздың таңдаулы ұстасы Т. Рагозин жолдас колхозшылар атынан сөз сөйлеп, біздің елімізде капиталистер мен помещиктердің үстемдігін орнатпақ болған опасыз Берияны және оның сыбайластарын деркезінде әшкерелеген Коммунистік партияның Орталық Комитетіне, Совет Үкметіне алғыс айтты.

— Партиямыз бен үкметіміз қала мен ауыл-село еңбекшілерінің әл-ауқат және мәдениет тұрмысын бұрынғыдан да жақсарта беру үшін ауыл шаруашылығын өркендету мәселесіне ерекше назар аударып, халықтың өмірлік тілегіне байланысты мәселелерді данышпандықпен шешіп отыр. Мұны колхозшылар жұртшылығы мақтаныш етеді. Партияның Орталық Комитеті мен Совет Үкметінің төңірегіне бұрынғыдан да берік топтасып, жеңіспен ілгерілей беретіндігіне колхозшы шаруалардың сенімі зор.

Совет адамдарының өмірі күн сайын, жыл сайын қызғылықты, қуанышты болып келеді. Ал, біздің осы бақытты өмірімізге арам қолын сұғушыларға біздің халқымыз ешқандай аяушылық жасамайды. Сондықтан барлық совет халқы сияқты біздің колхоздың колхозшыларының да талабы біреу — ол бандит Берияға және оның сыбайластарына жазаның ең ауырын қолдану, — деп мәлімдеді ол.

Мұнан кейін сөйлеген сыйыр фермасының меңгерушісі И. Кужилин жолдас Отанға опасыздық жасағандарға лағнат айта келіп, мал күтімін жақсартуға, бірде-бір малды шығынға ұшыратпай, қыстан аман алып шығуға нақтылы міндеттемелер алды.

Опасыздарға рақым болмасын

Барып тұрған мансапқор, Отанға опасыз Берия және оның сыбайластары туралы ССРО Прокуратурасының хабары совет адамдарының халықтың қас дұшпандарына деген өшпенділігін өршіте түсті.

Отанға опасыздық жасағандарға жұмысшылар мен шаруалар, интеллигенция

...тіктерін жолдан сырып тастап, Совет мемлекетінің қуаттылығын арттыра беруге халқымыз бен партиямызға көмектесе беретін болады.

Комбинаттың балташысы Я. Триголос өзінің сөйлеген сөзінде былай деді:

— Совет Одағының табыстары орасан. Міне, біздің осы табыстарымыз жауларға

қойған бұл протокол болмаса, дүниежүзілік екінші соғыста да химиялық және бактериологиялық қаруды қолдану үшін ешқандай бөгеуші фактор болмас еді, бұл айдан анық. Дүниежүзілік екінші соғыста химиялық және бактериологиялық қаруды қолдануға бірде- бір үкметтің батылы бармағандығы мемлекеттердің химиялық және бактериологиялық қаруға қарсы бағытталған, жоғарыда айтылған келісімінің пайдалы маңызы болғандығын көрсетеді. Бұл арада, әрине, мына жағдайдың да маңызын төмендетуге болмайды, осы халықаралық келісімге сүйене отырып, антигитлерлік коалицияның мемлекеттері дұшпанның соғыста химиялық қаруды пайдалану әрекеттеріне күйрете соққы беріледі, деп берік мәлімдеді.

Бұл келтірілген пікірлердің атом және су тегі қаруына да толық қатынасы бар. Біріккен Ұлттардың бұл қаруды қару-жарақтың жай түрлеріне қоспайтындығы, қайта оны қарудың айырықша түрі —жаппай қырып- жоятын қару, деп қарайтындығы мәлім.

Дүниежүзілік соңғы соғыста көрнекті соғыс басшыларының бірі ретінде мәлім болған Президент Эйзенхауэрдің атом қаруының бүлдіргіш қуатын атап көрсеткен жағдайын түсінуге болады. Уақыт өткен сайын бұл мәселенің маңызы бұрынғыдан да гөрі күшейіп бара жатқанын да еске алу керек.

Егер атом немесе су тегі қаруы бар мемлекеттер атом және су тегі қаруына. сол сыяқты, жаппай қырып- жоятын қарудың басқа да түрлеріне тыйым салу туралы мәселеге тиісті маңыз бермесе, немесе бұл мәселе жөнінде халықаралық келісімді жүзеге асыруды қайдағы бір белгісіз болашақ уақытқа дейін кейінге қалдыра берсе, мұның өзі мүлдем түсініксіз болар еді. Бұл маңызды және шұғыл мәселеге мұндай көзқарасты ешнәрсемен ақтауға болмас еді.

Совет Одағы атом қаруына тыйым салу жолында, сонымен бірге, қару-жарақтың барлық басқа түрлерін едәуір азайту жолында дәйекті күрес жүргізуде. Мұның өзі Совет мемлекетінің жаңа соғыстың алдын алуға және халықтар арасында бейбітшілік пен ынтымақтастықты нығайтуға бағытталған саясатына сай келеді.

Атом қаруы туралы 8 декабрьде сөйлеген сөзінде АҚШ-тың Президенті халықаралық шиеленісті бәсеңдету және өзара бейбіт сенушілік жағдайын туғызу мәселесінің зор маңызы бар екендігін атап көрсетті. Бұл —Совет Үкметінің көзқарастарына да сай келеді, өйткені, Совет Үкметі халықаралық қатынастардағы шиеленісті бәсеңдету ісіне көмектесуге және бүкіл дүние жүзінде бейбітшіліктің нығаюын қамтамасыз етуге үздіксіз ұмтылуда.

Бұл жолда табыстарға жету үшін халықаралық қатынастардағы шиеленісті бәсеңдетуге кедергі келтіретін себептерді жою жөнінде өзара бірлесіп күш салу керек. Совет Одағына келетін болсақ, біз совет адамдарының еңбегін және біздің материалдық ресурстарымызды елдің бейбіт экономикасы мен мәдениетін онан әрі өркендетудің жаңа зор міндеттерін орындауға жұмылдыру үшін және тең праволылық пен өзара тиімділік негізінде халықаралық экономикалық ынтымақты кеңейте беру үшін қолдан келгеннің бәрін істеудеміз. Совет Одағы дұрыс халықаралық сауданы күшейтуге ұмтылатын мемлекеттердің қатарына қосылады және бұл жөнінде жұрт алдында беделінен айрылған кемсітушілік және экономикалық жағынан тәуелді елдерге қысым жасау саясатын батыл айыптайды. Совет Одағының сыртқы саясатының мүдделері не ондай, не мұндай мемлекеттерге қарсы бағытталған соғыс блоктары мен одақтарын құруды керек етпейді, басқа мемлекеттердің жерлерінде соғыс базаларын ұйымдастыруды да керек етпейді. Совет Одағы басқа елдерге диверсиялық -бүлдіру әрекеттерін қолдаушылық немесе агент-диверсанттарды қаржыландыру болып табылатын саясатты мемлекеттер арасындағы дұрыс қатынастармен сыйыспайды деп санайды. Мемлекеттердің арасындағы қатынастарды жақсартуға ұмтылушылық осы принциптерді өзара мойындауға жеткізуге тиіс, өйткені, бұл принциптер қандай да болса мемлекеттің ұлттық мүдделеріне қайшы келе алмайды, сонымен қабат, бейбітшілік пен халықаралық хауіпсіздікті нығайту мүдделеріне толық сай келеді.

Нақ сондықтан Совет Одағы Берлинде болатын кеңесті ғана емес, Қытай Халық Республикасының қатынасуымен бес ұлы мемлекеттің кеңесін шақыруды да соншалықты маңызды деп санайды, өйткені, кәзіргі жағдайларда барлық ұлы мемлекеттердің бірігіп күш жұмсауы ғана, басқа мемлекеттердің күш жұмсауымен бірге, бүкіл халықаралық жағдайдағы шиеленісті бәсеңдетуді және толғағы жеткен жеке халықаралық мәселелердің тиісті дәрежеде шешілуін қамтамасыз ете алады. Мұның өзі Біріккен Ұлттар Ұйымының Уставына да сай келеді, Устав бойынша бейбітшілік пен халықаралық хауіпсіздікті сақтау бес мемлекетке, АҚШ-қа, Англияға, Францияға, ССРО мен Қытайға жүктеледі. Мұнымен қабат, Біріккен Ұлттар Ұйымында ұлы қытай халқының кәзіргі уақытта нақ Қытай Халық Республикасы атынан өкілі болуға тиіс екені айдан анық.

Жалпы бейбітшілікті нығайту ісінде Біріккен Ұлттар Ұйымының ролі мен беделін көтеруге көмектесуді тілей отырып, атом қаруын және басқа барлық қару-жарақты көбейте беруді тоқтату туралы мәселе жөнінде бес ұлы мемлекеттің көзқарастары біріне-бірі жақындауына айырықша қажырлылық істеуі керек. Атом және су тегі қаруын қолдану хаупін жою жөнінде де, жалпы алғанда қару-жарақты көбейте беруді тоқтату жөнінде де бұл мемлекеттердің арасында келісімге келуге қарай басқан әрбір қадамды барлық біріккен ұлттардың бірауыздан қолдайтындығы күмәнсіз. Халықаралық жағдайдағы шиеленісті бәсеңдетуге, бейбітшілікті нығайтуға жеткізетін маңызды мүмкіншіліктер ең алдымен осы жолда жатыр.

Атом қаруының маңызы туралы өз пікірін баяндай келіп, Президент Эйзенхауэр мүдде көздейтін мемлекеттер арасында тиісті құпия немесе дипломатиялық келіссөздер жүргізудің қолайлылығын жақтап сөйледі.

Бұл арада Президент Эйзенхауэр тиісті мемлекеттердің «кәдімгі уран мен бөлшектенетін материалдар қорынан қандай да болса бір бөлегін» Біріккен Ұлттар Ұйымының қамқорлығында болатын «атом қуаты жөніндегі халықаралық органға» бірлесіп тапсыруға кәзірден бастап- ақ кірісіп, бұдан былай да тапсыра беруге [illegible] мүмкін болмас еді.

Міне, сондықтан Совет Үкметі, бұрынғысынша, былай деп санайды: атом және су тегі қаруына, сол сыяқты, жаппай қырып- жоятын қарудың басқа да түрлеріне сөзсіз тыйым салу, сонымен қабат, бұл тыйым салуға қатаң халықаралық бақылау қою өте маңызды және соның өзінде шұғыл мәселе болып табылады. Барлық бейбітшілік сүйгіш халықтар бұл міндеттің мейлінше тез орындалуын мақсат етіп көздеп отыр.

Егер барлық әңгіме мынаған тірелетін болса: атом материалдарының қандай да болса шағын бір бөлегі бейбітшілік мақсатқа жұмсалатын болса, ал, үздіксіз көбейіп отырған бұл материалдардың негізгі көпшілігі барған сайын үсті- үстіне бүлдіргіш қуаты арта беретін атом қаруын өндіруге жұмсалатын болса, онда атом соғысының хаупі ешбір бәсеңдемейді. Мұның өзі атом қаруы мәселесі жөнінде халықтардың қырағылығын бәсеңдетуге қызмет ете алады, бірақ, атом соғысының нақты хаупін кемітуге көмектесе алмайды.

Егер мемлекеттердің арасындағы келісім мынаған келіп тірелетін болса: бейбітшілік мақсат үшін атом материалдарының қандай да болса кішкентай үлесі ғана бөлініп шығарылатын болса, ал, атом қаруының өндірілуі бұдан былай да ешнәрсемен тежелмейтін болса, онда мұндай халықаралық келісім іс жүзінде атом қаруын өндіруге тікелей рұқсат берген болар еді. Атом қаруын өндіруге халықаралық рұқсат беру агрессияшыл күштердің пайдасына шығар еді. Мұндай жағдай атом қаруына тыйым салу туралы келісімге жетуді жеңілдетпес еді, ол былай тұрсын, қайта жоғарыда айтылған келісімге жету жолындағы жаңа кедергі болар еді.

Біз бейбітшілікті нығайтуға ұмтылып отырғандықтан, атом соғысының хаупі жөнінде қырағылықты бәсеңдету де, атом қаруын өндіруге халықаралық рұқсат беру де біздің міндетімізге кіре алмайды. Нақ сондықтан барлық бейбітшілік сүйгіш мемлекеттердің міндеті атом материалдарының қандай да болса кішкентай бір бөлегін бейбітшілік мақсаттары үшін бөліп шығарумен шектелмейді, деп тану керек. Атом материалдарының қайдағы бір бөлегі емес, қайта негізгі көпшілігі бейбітшілік мақсаттарына толық жұмсалатын ету керек, мұның өзі өнеркәсіпті, ауыл шаруашылығын және транспортты өркендету үшін, медицинада өте бағалы атом жаңалықтарын қолдану үшін, атом қуатын қолданудың көптеген салаларында техниканы жетілдіру үшін, ғылымның онан әрі және жоғары дәрежеде алға басуы үшін бұрын- соңды болып көрмеген мүмкіндіктер туғызар еді.

Мынаны да есепке алу керек: атом, су тегі қаруына тыйым салу және барлық атом материалдарын халықтардың бейбітшілік мұқтаждары үшін пайдалану, сонымен қабат, экономика жағынан неғұрлым әлсіз аудандардың мұқтаждарына тиісті дәрежеде қамқорлық көрсету, мұнымен бірге, жай қару- жарақты да батыл азайту туралы мәселе жөнінде келісімге жетуге мүмкіндік берер еді. Сайып келгенде, мұның өзі көп мемлекеттерді шамадан тыс ұлғайған армиялардың, соғыс авиациясының, соғыс- теңіз флотының болуымен байланысты, яғни кәзіргі уақытта қару- жарақты көбейте берушілікпен байланысты халықтардың көтеріп отырған салық ауыртпалығын орасан жеңілдетуге жеткізген болар еді.

Осының бәрі атом қаруына тыйым салу, сонымен қабат, бұл тыйым салуға халықаралық бақылау қою және бұл қаруды қолданудан сөзсіз бастарту керектігін мойындауды қажет етеді. Сондықтан Совет Үкметі бұл мәселе жөнінде тиісті халықаралық келісімге жетудің шұғыл екендігін бұдан былай да талап етіп отырады.

Президент Эйзенхауэрдің өзі жасаған ұсыныс жөнінде құпия немесе дипломатиялық келіссөздер жүргізу туралы мәлімдемесіне келетін болсақ, Совет Үкметі өзінің бейбітшілік сүйгіш саясатын айнымай жүргізе отырып, мұндай келіссөздерге қатынасуды қабыл алуға әзір екендігін білдіреді. Совет Үкметі жалпы бейбітшілікті нығайту мүдделері үшін даулы мәселелер жөнінде өзара қолайлы келісімдерге жету мақсатымен мемлекеттердің арасында тікелей келіссөздер жүргізуге әрқашан үлкен маңыз беріп келді.

Бұл арада Совет Үкметі АҚШ үкметінің мәлімдемесіне сәйкес келетініндей, ол керекті түсініктер береді деп күтеді, өйткені, АҚШ ұсынысының мәнді бөлімдерінде түсінікті емес қағидалар бар және ол ұсыныс атом қаруына тыйым салу керектігін көздемейді, сол сыяқты, бұл қаруды қолданудан бастартуды да көздемейді.

Адамзат атом соғысының қорқыныштарынан құтқарылуға тиіс және құтқарыла алады, деп Совет Одағы берік сенеді. Бұл міндетті орындауға атом қаруының күш- қуатын кәзірдің өзінде-ақ иемденіп отырған мемлекеттерге айырықша жауаптылық жүктеледі.

Совет Одағына келетін болсақ, оның позициясы әбден айқын. Мұның мәнісі мынада —адамзаттың ақыл- ойының ұлы жаңалығын цивилизацияға қарсы емес, қайта оны барлық жағынан бірдей алға бастыруға, адамдарды жаппай қыруға емес, қайта бейбіт мұқтаждарға, халықтың әл- ауқат дәрежесінің артуын барынша толық қамтамасыз етуге жұмсау.

Совет Үкметі бұл келіссөздердің барысында Совет Одағының мына ұсынысы қабат қаралады дегенге сүйенеді:

Келісімге қатынасушы мемлекеттер, халықаралық шиеленісті бәсеңдетуге ұмтылатындығына сүйене отырып, атом, су тегі қаруын, жаппай қырып- жоятын басқа да қаруды қолданбауға салтанатты және сөзсіз міндеттеме алады.

Бұл мәселе жөнінде халықаралық келісімге жету атом, су тегі қаруын және жаппай қырып- жоятын қарудың басқа да түрлерін қару- жарақтан толық шығарып тастау және атом қуатын соғыс мақсаттарына пайдалануға тыйым салу туралы келісімнің орындалуын қамтамасыз ететін қатаң халықаралық бақылау орнатылуы жолында өте маңызды қадам болар еді.

Қырып- жойғыш атом және су тегінің қаруынан адамзатты қорғауға шын қамқорлық істеу сезіміне бөленген Совет Одағы бұл қарудың ешуақытта адамдарға қарсы қолданылмауы үшін барлық күшін салады.

өкілдері ызалы- кек білдіріп, шетел разведкаларының тыңшыларына, кісі өлтіргіштерге айналып кеткен тастандыларға жазаның ең ауырын қолдануды совет сотынан талап етуде.

А. И. Микоян атындағы ет- консерв комбинатында болған митингте комсомолка Р. Коровина халықтың қас дұшпаны, жексұрын Берия бастаған қылмыстылар тобына деген жастардың өшпенділігін былай деп білдірді:

—Совет жастары — дүние жүзіндегі ең бақытты, ең мәдениетті, ең бейбітшіл және еңбек сүйгіш жастар. Бізді осындай зор бақытқа бөлеп, білім шыңына көтерген советтік қоғамдық құрылыс. Біз, совет жастары, социалистік Отанымыздың жарқын болашағына сенеміз, біз Коммунистік партияның басшылығымен оқыдық та, еңбектендік де, жауларды күйрете жеңуге халқымызға көмектесіп те келдік. Мұнан былай да бүкіл совет халықтары сыяқты совет жастары да Коммунистік партияның, оның лениндік- сталиндік Орталық Комитетінің дана басшылығымен Отанымыздың игілігіне еңбектене беретін болады, елімізде коммунизмнің салтанат құруы үшін табандылықпен күресе беретін болады, Берия сыяқты тарихтың сілімтыныштық бермей, оларды аласұртуда. Бірақ, совет халқы қандай жамылғымен бүркемеленген жау болса да олардың ұсқынсыз кейпін, зұлымдық әрекеттерін әшкерелей біледі.

Жаулардың дегені болмайды, олардың дүниесі біржола қыйраған, үміті мәңгілікке кесілген, оларда үміт те, тірек те жоқ.

Совет халықтары өзінің туысқандық бірлігімен, Коммунистік партияның дана басшылығымен, Совет мемлекетінің экономикалық қуаттылығымен күшті. Бұл күшті шайқалту ешқандай Бериялардың қолынан келмейді. Ондай опасыздарға біз ашынулымыз, өшпіз. Сондықтан совет сотынан оларға өлім жазасының берілуін талап етеміз. Балташының сөзін комбинаттың жұмысшылары мен инженер-техник қызметкерлері ду қолшапалақтаумен қарсы алды.

Мұнан кейін сөйлеген комбинаттың директоры И. Галныкин, жөндеу цехының шебері В. Кирик және басқа жолдастар Отанға опасыз жасағандарға қарғыс айтып, оларға жазаның ең ауырын беруді сұрады.

Комбинат коллективі еңбек өнімділігін арттырып, өнім сапасын жақсарта беруге міндеттемелер алды.

Коммунистік партияның төңірегіне бұрынғыдан да берік топтаса береміз

Петропавл электр станциялары мен электр өнеркәсібі заводы жұмысшыларының ССРО Прокуратурасының хабарын талқылауға арналған жалпы жыйналысы болып өтті. Жыйналысты завод кәсіподақ комитеті председателінің орынбасары К Леонова жолдас ашып, завод партия ұйымының секретары А. Шалагина жолдасқа сөз берді. Ол өзінің сөзінде ССРО Прокуратурасының хабарын айта келіп, завод жұмысшыларын бұдан былай да қырағылықты күшейтуге, еңбек өнімділігін арттыра беруге, сөйтіп, Коммунистік партия мен Совет Үкметінің төңірегіне бұрынғыдан да берік топтасуға шақырды.

Мұнан кейін бірінші болып сөз алған слесарь Ғимадитдинов жолдас былай деді:

—Халықаралық империализмнің агенті Берия және оның сыбайластары көп жылдар бойы совет халқына, партия мен үкметімізге қарсы астыртын қылмысты әрекеттерін жүргізіп келген. Бұл халық жаулары жұмысшылар мен шаруалардың мызғымас одағын жойып, елімізде буржуазия үстемдігін қайта орнатпақшы болған. Зұлымдардың бұл әрекеті әшкереленіп, іс сотқа берілді. Опасыздарға аяушылық жоқ. Бізді ешбір жау жеңе алмайды. Біз, совет жұмысшылары бұрынғыша еселеген жігермен Отан игілігі үшін адал еңбек ете береміз.

—Партия мен үкметтің, халықтың қас жаулары Берия бастаған опасыздарға деген бойдағы ыза- кекті сөзбен айтып жеткізу қыйын, —деді жұмысшы Ларкин жолдас. —Біз оларға советтің әділ сотынан ең ауыр жаза берілуін талап етеміз, Бұдан кейін Ларкин жолдас өндірістік жұмыстың жайына тоқталып, цех коллективінің 28 декабрьге дейін жылдық тапсырманы толық орындауға міндеттеніп отырғандығын хабарлады.

Завод жастары атынан комсомол ұйымының секретары Афанасьев жолдас сөз сөйледі:

— Біздің цехтағы жастар 21 декабрьде жылдық тапсырманы орындап шықты. Біз жастар келешекте де өзіміздің күшжігерімізді аямай еңбек етіп, социалистік Отанымызды нығайта береміз.

Жыйналысқа қатысушылар Берияға және оның сыбайластарына қатаң жаза беруді қуаттаған қарар қабылдады.

Механизаторлардың анты

— ССРО Прокуратурасының хабары шетелдік капиталдың агенті Берияның және оның ұяластарының Отанға жасаған опасыздығын ашып берді. Біз, МТС қызметкерлері халықтың қас жауларын рақымсыз жазалауды талап етеміз. Совет адамдары халықаралық империализмнің тіміскілену әрекеттеріне әрқашан соққы беріп келеді және ілгері уақытта да осылай бола бермек. Біз революциялық қырағылықты бұрынғыдан да арттырып, социалистік ауыл шаруашылығын шұғыл өркендету жолында еселеген жігермен еңбек етеміз деп туысқан Коммунистік партия мен Совет Үкметіне ант береміз. Бұл —Ленин атындағы МТС коллективінің жалпы жыйналысында мал дәрігері Распопов жолдастың сөйлеген сөзі.

Жыйналыстағылар Распопов жолдастың сөзін қызу қуаттады. Аға инженер Паршин жолдас механизаторларды көктемгі егіске үлгілі әзірлену, тракторлар мен басқа да ауылшаруашылық машиналарын қысқа мерзімде сапалы жөндеу күресіне шақырды. Біздің қажырлы еңбегіміз, деді ол, империалистердің тіміскіленушілік әрекеттеріне соққы үстіне соққы бола береді.

ПАРТИЯ ТҰРМЫСЫ

ЛЕКЦИЯЛЫҚ НАСИХАТТЫҢ МІНДЕТТЕРІ

* * *

Б. ПЕТРОВ,

ҚКП облыстық комитеті лекторлар тобының жетекшісі

* * *

Коммунистік құрылыстың міндеттерін ойдағыдай шешу коммунистер мен барлық мамандықтағы қызметкерлердің марксизм-ленинизм негіздерін меңгеруін, Коммунистік партия мен Совет мемлекетінің сыртқы және ішкі саясатын терең білуін талап етеді. Бұл істе лекциялық насихат зор роль атқарады. СОКП Орталық Комитетінің «Партия насихатын «СОКП тарихының қысқаша курсы» жарыққа шығуына байланысты жүргізу туралы» қаулысында жақсы дайындалған, мазмұнды лекцияның Коммунистік партияның теориясы мен тарихын үйренушілерге елеулі көмек көрсете алатыны айтылған.

Осы нұсқауды орындай отырып, облыс партия ұйымы лекциялық насихатты кеңінен өрістету жөнінде бірқатар жұмыстар істеді. Партия оқуының өткен оқу жылында СОКП тарихы, саяси экономия, халықаралық жағдай туралы 1100 -ден астам лекциялар оқылды. Бірқатар лекциялар жазғы маусымда облыстық партия комитетінің жанындағы насихатшылардың бір айлық курстерінде және олардың аудандық семинарларында оқылды. Жаңа оқу жылы басталғалы партия комитеттерінің лекторлары 400-ден астам лекциялар оқыды. Сонымен қабат, еңбекшілер бұқарасы үшін колхоздарда, совхоздарда, МТС-терде, кәсіпорындары мен мекемелерде лекциялар оқу жөнінде бірқатар жұмыстар істелді.

Лекциялық насихатты жақсарту партия комитеттерінің штаттан тыс лекторлар топтарының жұмысына байланысты. Кәзір барлық аудандық партия комитеттері жанынан штаттан тыс лекторлар тобы ұйымдастырылды. Олар партия оқуы жүйесіне үлкен көмек көрсетуде. Лекторлардың күшімен партия мектептерінде, насихатшылардың семинарларында, лекторийлерде лекциялар көп оқылатын болды. Бұл жөнінде Преснов аудандық партия комитетінің жанындағы штаттан тыс лекторлар тобының жұмысы басқаларға үлгі боларлықтай. Оның құрамында аудандық комитеттің қызметкерлері, басқа да партия активтері, оқытушылар — барлығы 11 адам бар. Партия оқуы орындарындағы жаңа оқу жылы басталғалы бұл топ 8 лекция даярлады, теориялық тақырыпта 19 лекция оқыды. Дмитриева, Шаталина, Калашников жолдастар топтың белсенді лекторлары болып саналады. Жаңадан даярланған лекциялар лекторлар тобының мәжлісінде талқыланады. Мұның өзі лекцияның мазмұнын арттыру үшін қолайлы жағдай туғызып отыр. Мәселен, жақында Дмитриева жолдастың В. И. Лениннің «Бір адым ілгері, екі адым кейін» деген еңбегі бойынша даярлаған лекциясы топта талқыланып, лекторға кейбір кемшіліктерді жою жөнінде қажетті көмек көрсетілді.

Алайда, барлық жерде бірдей істің жайы ойдағылай деуге болмайды. Партия оқуы тарапынан болсын, еңбекшілер тарапынан болсын лекциялық насихатқа талап күшейді. Алайда, кәзіргі лекциялық [лекторлар тобы ...] ұйымдастырылды. Бірақ, оларда лекциялар үнемі оқылмайды. Лекторлардың құрамына теориялық даярлығы және тәжрибесі мол ауыл шаруашылығының мамандары аз қамтылып отыр. Мұндай жағдай әсересе, Пресновск, Соколов аудандарынан орын тепкен.

Сапа үшін күрес — лекция насихатындағы ең басты мәселе болып табылады. Лекцияның идеялық- теориялық дәрежесінің жоғары болуына лекторларға үнемі көмек көрсету, олардың лекцияларын толу жасап, талдау арқылы жетісуге болады. Бірақ, барлық жерде мұндай бақылау жүргізілмей отыр. Мәселен, Мамлют аудандық партия комитетінің штаттан тыс лекторлары 5 лекцияның текстін даярлап, оның біреуін ғана талқылады. Осы сықты, ҚКП Конюхов аудандық комитеті лекторлар тобының да жұмысы жеткіліксіз ұйымдастырылып отыр.

Лекциялық насихат — идеологиялық жұмыстың маңызды участогі. Ол маркстік-лениндік теорияны насихаттап ғана қоймай, сонымен қатар, еңбекшілер бұқарасына саяси және ғылми білімдерді таратады. Сөйтіп, ол еңбекшілердің материалдық және мәдени тұрмыс дәрежесін онан әрі арттыра беруге бағытталған Коммунистік партия мен Совет Үкметінің саясатын кеңінен насихаттайды. Бізде, әсресе, селолық жерлерде саяси және ғылми білімдерді насихаттау ісінің жайы қалай? Міне, осыған тоқталайық.

Атап айту қажет, бірсыпыра аудандық партия комитеттері саяси және ғылми білімдерді тарату жөніндегі қоғам бөлімшелерінің мәдениет бөлімдерінің лекциялық бюроларының жұмысына басшылық пен бақылауды жеткіліксіз жасап келеді. Бұл ұйымдар тиісті орындардың бақылауынан тыс қалып, бірсыпыра лекторлар өздерінің еңбегі сіңбеген, басқа адамдар даярлаған текстімен лекция оқып жүр. Қоғамның жұмысы сентябрь Пленумының талабына сәйкес қайта құрылмай отыр. Пленум қаулысында ауыл шаруашылығын өркендетуде саяси және ғылми білімдер тарататын қоғамның ролі атап көрсетілген. Қоғам селода советтік агробиология ғылымын, ауыл шаруашылығы озаттарының тәжрибелерін кеңінен насихаттауға тиіс.

Бұл жөнінде бізде көп кемшіліктер бар. Ауыл шаруашылығы тақырыбына лекциялар аз оқылады. Бұл жұмысқа өндіріс озаттары жеткіліксіз қамтылады. Қоғам мүшелерінің бірқатары лекция оқудан қол үзген. Конюхов ауданында қоғамның 32 мүшесі бар. Олардың ішінен 8 адам лекция оқуға мүлде қатыспайды, ал, қалғандары лекцияны сирек оқиды. Облыс бойынша лекциялық насихатқа қоғам мүшелерінің 63 проценті ғана қатысып жүр.

[Қоғам мүше]лерінің құрамы ауыл -село интеллигенттерінің есебінен жеткіліксіз толықтырылып отыр. Облыстық лекциялық бюро мен селолық лекторийлердің жұмысындағы кемшіліктердің бірі мынада — адамның санасындағы капитализмнің қалдықтарына қарсы күреске, әсресе, дінге қарсы бағытталған насихат жеткіліксіз жүргізіліп келеді.

Партия оқуының міндеттері мен еңбекшілердің өскелең рухани талабы лекциялық насихатты онан әрі жақсарта беруді қажет етеді. Партиямыздың тарихы мен теориясын өздігінен үйренушілер үшін лекция циклдарын оқуды үнемі ұйымдастыру керек. Партия комитеттері лекторларының басты міндеттерінің бірі партия-совет активінің семинарларында лекция оқу болып табылады. Бұл семинарлар коммунистердің маркстік -лениндік теорияны терең үйренулеріне қажетті көмек көрсетуге тиіс. Олай болса, лекцияның мазмұнды болуына жетісу қажет. Бұл үшін ең алдымен материалға дайындалғанда творчестволықпен жұмыс істеп, қарамсыз және зиянды практика — біреудің тексті бойынша лекция оқудан аулақ болу керек.

Лекцияның сапасы лектордың өмірді қаншалықты білуіне, өзінің білімін лекция оқуға пайдалана білуіне байланысты. Лекция кәзіргі жағдаймен, коммунистік құрылыстың практикалық міндеттерімен байланысы болған күнде ғана әсерлі болуы мүмкін. Лекцияда СОКП Орталық Комитеті сентябрь Пленумының қойған міндеттері кеңінен түсіндірілуге тиіс. Осы сықты, партия мен үкметіміздің советтік сауданы онан әрі өрістету, халық тұтынатын өнеркәсіп және азық- түлік товарларын көптеп өндіру жөніндегі саясаты лекцияның арқауы болуы керек.

Насихатшылармен жұмыста лекциялық насихаттың маңызы зор. Лекцияда теориялық және методикалық мәселелер терең талқылануы керек. Алайда, кейбір жерлерде әлі де болса лекциялар үстірт оқылып келеді. Ленин ауданында октябрь айында өткен насихатшылардың семинары бұл пікірімізді толық дәлелдейді. Аудандық партия комитетінің штаттан тыс лекторы Ткаченко жолдас партия тарихының қысқаша курсының VIII тарауы бойынша лекция оқығанда тек методикалық мәселелерге көңіл аударып, теориялық мәселені ұмыт қалдырды. Ол әрбір мәселеге неше минут уақыт бөлу керек екендігіне дейін айтып, тақырыптың негізгі мәселелерін ашпады. Лектор партияның VIII және IX съездерінің маңызын көрсете алмады.

Жақында болып өткен ҚКП облыстық комитетінің VII пленумы партия оқуын, соның ішінде лекциялық насихатты ұйымдастыруда орын алған кемшіліктерді атап көрсетті. Партия комитеттерінің бюро мәжлістерінде лекциялық насихат жөніндегі мәселелер сирек талқыланады.

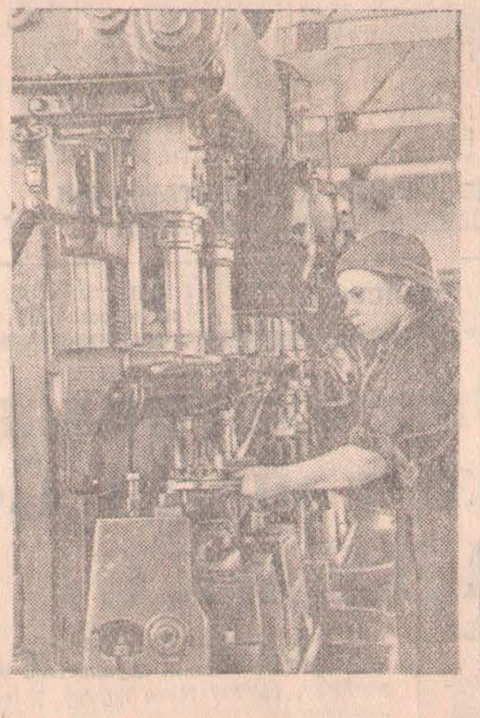

Шағын двигательдер заводының жас жұмысшысы Любовь Яковлева еңбек өнімділігін арттыруда жақсы нәтижелерге жетіп келеді. Ол кәзір сменалық нормасын 200 проценттен асыра орындап жүр. Жас қыз ешбір ақаусыз жұмыс істейді.

СУРЕТТЕ: Любовь **Яковлева** жолдастың мотордың цилиндр блогін өңдеп тұрған кезі.

Суретті түсірген **А. Розенштейн.**

БУЛАЕВ АУДАНЫНДА

Колхоздың ақшадай кірісі арта түсуде

«Гигант» колхозы өткен 1952 жылы шаруашылықтың түрлі салаларынан небары 245 мың сом ғана кіріс тапқан болатын.

Колхоз басқармасы үстіміздегі жылы ақшалай кірісті арттыру жөнінде бірқатар шараларды жүзеге асырды. Соның нәтижесінде өткен 11 ай ішінде колхоз 750 мың сом кіріс тапты. Мұның 180 мың сомы картоп пен овощь сатудан түсті.

Колхоз басқармасы келесі жылы колхоздың ақшалай кірісін бір миллион сомға жеткізуді жоспарлап отыр.

Механизаторлардың оқуы

Булаев МТС-нің дирекциясы мен партия ұйымы жөндеу мастерскойында жұмыс істеп жүрген механизаторлардың техникалық білімін көтеру мақсатында техникалық оқу ұйымдастырды.

Кәзір механизаторлар аптасын-

ССРО Сыртқы Істер Министрлігінде

9 декабрьде АҚШ-тың ССРО-дағы Елшісі Ч. Болен мырза ССРО Сыртқы Істер Министрі В. М. Молотовқа мына мазмұнда хат жіберді:

«Қадірлі Молотов мырза,

Менің үміттенгенімдей, Сізге кеше жіберу үшін Президент Эйзенхауэрдің Бас Ассамблея мәжлісінде сөйлеген сөзінің текстін дер кезінде ала алмағандығыма мен өкінемін.

Осымен қоса Президент Эйзенхауэрдің сөзінен үзінділер жолдаймын, мұны мен Вашингтоннан кеше кеште алдым, бұлардың менің Сізбен 7 декабрьде талқылаған мәселеге қатысы бар.

Шын ниетпен

Сіздің

Чарльз Ю. Болен.

Американың Елшісі».

Президент Эйзенхауэрдің Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясының 1953 жылғы 8 декабрьде, сейсенбі күні болған мәжлісінде сөйлеген сөзінен үзінділер

«Жақында ғана біз Совет Одағынан төрт мемлекеттің кеңесін өткізуге әзірліктің белгісі деп атауға болатын нәрсені алдық. Өз одақтастарымызбен, — Великобританиямен және Франциямен — бірге біз бұл нотада Советтердің бұрын ұсынған қолайға келмейтін алдын-ала шарттары жоқ екендігін көріп қуандық.

Құрама Штаттардың, Великобританияның және Францияның Совет Одағымен кездесуі туралы келісімге тез жеткендігі біздің бірлескен Бермуд мазмұндамамыздан сіздерге бұдан бұрын-ақ мәлім.

Құрама Штаттардың үкметі бұл кеңеске үмітпен және шын пейілімен қарайды. Біз бірінғай мақсатқа жету үшін ақыл-ойымыздың барлық күшін жұмсаймыз, ал, ол мақсат — бұл кеңестің халықаралық шиеленісті бәсеңдетудің бірден-бір дұрыс жолы болып табылатын бейбітшіліктің ісі үшін сезілерлік нәтиже беру болып табылады...

Құрама Штаттар, Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясының ұсынысын еске ала отырып, бейбітшілік ісіне ғана емес, бүкіл дүние жүзінің тұрмысына да салқынын тигізіп отырған атом қаруын көбейте беру мәселесінің «қолайлы шешімін» табу үшін бұған «ең алдымен қатынасы бар» басқа елдердің өкілдерімен құпия түрде дереу кездесуге әзір.

Бұл құпия немесе дипломатиялық келіссөздерге біз жаңа концепция енгіземіз..

Бұған ең алдымен қатынасы бар үкметтер элементарлы ақылға сыйымдылы мүмкіндік беретін мөлшерде кәдімгі уран мен бөлшектенетін материалдар қорынан қандай да болса бір бөлегін атом қуаты жөніндегі халықаралық органға бірлесіп тапсыруға кәзірден бастап- ақ кірісіп, бұдан былай да тапсыра беруге тиіс. Біз мұндай орган Біріккен Ұлттар Ұйымының қамқорлығымен құрылады деп сенеміз.

Бөлінетін үлес, тәртіп ережелері және басқа ұсақ- түйектер жоғарыда мен айтқан «құпия келіссөздер» кезінде белгіленеді.

Құрама Штаттар бұл әрекеттерді мейлінше шын пейілмен істеуге әзір. Құрама Штаттардың нақ осылай шын пейілмен әрекет ететін қандай да болса серіктесі Құрама Штаттардың әсте ақылсыз немесе сараң серіктес емес екенін көреді.

Бұл жоспарды жүзеге асыру ісіне бастапқы қосатын үлестер, сөз жоқ, мөлшері жағынан онша үлкен болмайды. Алайда, бұл ұсыныстың үлкен қасиеттері бар, өйткені, бұл ұсынысты халықаралық инспекция мен бақылаудың әбден қолайлы системасын құрудың қандай да болса әрекетімен қосарлана жүретін тітіркенушілік пен өзара күмәндanушылықты тудырмайынша жүзеге асыруға болады.

Атом қуаты жөніндегі органға өзінің қарамағына бөлінген бөлшектенетін және басқа материалдарды жыйнау сақтау және қорғау үшін жауаптылықты жүктеуге болар еді. Біздің ғалымдарымыздың өнертапқыштығы бөлшектенетін материалдардың мұндай аздастарын тұтқыйылдан басып алушылықтың затында хауіпсіз ете алатын айырықша хауіпсіз жағдайлар жасалуын қамтамасыз етеді.

Атом қуаты жөніндегі бұл органның бұдан да гөрі маңызды міндеті — бөлшектенетін бұл материалдарды адамзаттың бейбіт қызметі үшін бөліп отыруға мүмкіндік беретін әдістерді тексере шешу болар еді. Мамандар атом қуатын ауыл шаруашылығының, медицинаның, қызметтің басқа да бейбіт салаларының мұқтаждары үшін пайдалануға жұмылдырылған болар еді. Дүние жүзінің электр қуатының тапшылығынан зардап шегіп отырған аудандары үшін электр қуатының молшылығын қамтамасыз ету арнаулы мақсат болып алға қойылар еді. Сонымен, бұл іске қатынасушы мемлекеттер өз күштерінің біраз бөлегін адамзатқа хауіп туғызудың орнына, оның мұқтаждарын қанағаттандыруға арнаған болар еді.

Атом қуатын бейбітшілік ісіне осылай пайдалануды тездетуге мүмкіндік беретін жоспарларды жасау ісін «бұған ең алдымен қатынасы бар» басқалармен бірге қолға алуға Құрама Штаттар әзір болар еді, ол былай тұрсын, тіпті мұны мақтан етер еді.

«Бұған ең алдымен қатынасы бар» елдердің арасында, әрине, Совет Одағы да болуға тиіс. . .».

ССРО Сыртқы Істер Министрлігінде

насихаттың жайы бұл талапқа сай емес. Әсресе, өнеркәсіп пен ауыл шаруашылығының экономикасы жөніндегі тақырыптарда лекциялар мүлдем аз оқылады. Рас, барлық аудандарда партия- совет активтері үшін ауыл шаруашылығының экономикасы мәселелері жөнінде лекторийлер

Облыстық мәдениет басқармасының лекция оқыйтын ұйымдарының жұмысында да айтарлықтай өзгерістер болмай келеді. Селолық лекторийлер ғылми-жаратылыстану насихатының ошағына айналған жок. Олардың бірқатары ешқандай жұмыс жүргізбейді. Лекторийлердің мүшелары теориялық тақырыптарда лекция оқу ісіне жеткіліксіз қатысады.

Лекциялық насихатты онан әрі жақсарту —партия ұйымдарында партия оқуының, бүкіл идеологиялық жұмыстың дәрежесін арттырудың кепілі.

айында екі рет СОКП Орталық Комитеті сентябрь Пленумының қарарларын оқып үйрену сабағына қатысып отырады.

Жаңа кітапхана

Аудан орталығында кітапхана үшін ағаштан салынып жатқан 4 бөлмелі үйдің құрылысы аяқталып, пайдалануға берілді. Кәзір мұнда аудандық кітапхана мен балалар кітапханасы орналасты. Кітапхананың үлкен кітап залы бар.

Аудан орталығының еңбекшілерінен күн сайын жүздеген адам кітапханаға келіп, оқыған кітаптарын беріп, жаңа кітаптар алды.

Рентген аппараты

Ауданда еңбекшілердің денсаулығын сақтау ісі үнемі жақсара түсуде. Аудандық аурухана ауруды анықтайтын және емдейтін советтік жаңа медициналық құрал-аспаптармен жабдықталуда.

Жуырда аудандық аурухана рентген аппаратын алды. Кәзір бұл аппарат орнатылып болды. Таяудағы күндер ішінде рентген аппараты жұмыс істей бастайды.

Жуырда Индонезия Республикасының Сыртқы істер министрі Сунарьо мырза ССРО Сыртқы Істер Министрі В. М. Молотовқа хат жолдап, онда жақын арада Индонезия Республикасы үкметінің Москвада Елшілік тағайындағысы келетін ниеті хабарланды. Сунарьо мырза бұл ұсынысты ССРО Үкметінің мақұлдайтын -мақұлдамайтынын хабарлауды өтінген.

В. М. Молотов Сунарьо мырзаға қайтарған жауап хатында Совет Үкметінің Индонезия үкметінің ұсынысын мақұлдап қарайтындығын және Индонезия Республикасының Елшісін Москвада қабылдауға әзір екендігін хабарлады. Совет Үкметі өз тарапынан ССРО Елшісін Джакартаға жіберуге әзір.

Партия оқуын бұлай ұйымдастыруға болмайды

Ленин атындағы колхозда коммунистер мен партияда жоқ активтер көптеп саналады. Жыл сайын партия оқуының түрлі буындарында оқып, саяси білімдерін арттыра беру олардың әдетіне айналды. Өткен жылы колхоз коммунистері мен партияда жоқ активтері өздерінің тілектері мен білімдеріне қарай СОКП тарихын үйренетін негізгі типті және жоғары типті үйірмелерде оқып, қорытынды сабақтарға белсене қатысты.

Бірақ, неге екені белгісіз, жаңа оқу жылының басында аудандық партия комитетінің насихат және үгіт бөліміндегілерден Ленин атындағы колхоз партия ұйымына «бір-ақ үйірме, негізгі типті үйірме ғана ұйымдастырылсын» деген нұсқау келді. Бұған кейбір коммунистер қатты қынжылды.

Алайда, коммунистердің орынды дабылына ешкім құлақ аспады. Партия оқуы орындарындағы жаңа оқу жылы партия ұйымында формальді басталды. Мұның үстіне насихатшы, әрі партия ұйымының секретары Ж. Бейсенбин жолдас үйірме сабағының мазмұнды жүргізілуіне немкетті қарады.

Рас, алғашқы сабаққа тыңдаушылар ұйымшылдықпен келді. Өйткені, бұл күнгі сабақтың тақырыбы барлық тыңдаушылар үшін жаңа материал, СОКП-ның елу жылдығы туралы еді. Бірақ, насихатшы Бейсенбин алғашқы сабақтың өзінде-ақ тыңдаушылардың өскелең талабын қанағаттандырмады. Ол бір жапырақ қағазға жазған 20—25 жол «конспектісімен» партиямыздың даңқты өмірінің кезеңдеріне толық талдау жасай алмады.

Солай бола тұрса да, Бейсенбин жолдас алғашқы сабақтағы өзінің кемшілігінен тиісті қорытынды жасамады. Ол ССРО Жоғарғы Советінің V сессиясының материалдары, СОКП Орталық Комитетінің сентябрь Пленумының қаулысы жөніндегі сабақтарды газеттен немесе кітапшадан дауыстап оқумен тынды. Мұнан кейін ол 1—2 сабақты өткізбей қойды.

—Насихатшының мұнысы не, үйірменің жұмысын неге тоқтатып қойды, —деген сөз шықты коммунистерден. Осыдан сескенген Бейсенбин ноябрьдің екінші жартысында сабақты қайыра бастады. Енді партия оқуының жайы жақсарар деген үміт болды. Бірақ, үміт ақталмады.

Насихатшының өз міндетіне немкетті қарауы тыңдаушылардың сабаққа қатысуы жөніндегі белсенділігін төмендетпей қойған жоқ. Коммунистер Мұхамедияров, Әмзин, колхоз председателі Ақмәлішов, жолдастар сабақтың көбінде болмады.

Партия оқуын бұлай ұйымдастыруға болмайды. Мұны ҚКП Булаев аудандық комитеті неге ескермейді?

Б. ЖАҚЫПОВ,
(Өз тілшіміз).

Сот залынан

Қарақшылар жауапқа тартылды

Бұрын 5 рет сотталған Белов— Катухин —Чистяков Владимир Михайлович деп бір өзі үш фамилиямен жүрген қарақшы, бұрын екі рет сотталған Михаил Яковлевич Крапивин және бұрын сотталған Владимир Алексеевич Полевой тұтқыннан босап шыққаннан кейін қоғамға пайдалы еңбекпен шұғылданбай Совет Одағының түрлі қалаларына жүріп- тұрумен шұғылданған.

Осы жылғы 10 октябрьде Петропавлға келген бұл қарақшылар ұрлық істеуге кіріседі. Сөйтіп, олар колхоз базарындағы қалалық сауда бөлімінің шаруашылық есептегі № 96 магазинінен жалпы сомасы 900 сомдық 45 метр кездемені ұрлап кетіп бара жатқан жерде ұсталып, тұтқынға алынды.

Қаладағы 1 участоктік халық соты В. М. Белов —Катухин — Чистяковты 25 жылға, Крапивин және Полевойдың әрқайсысын 20 жылға еңбекпен түзеу лагерінде ұстауға үкім етті.

Сот залына жыйналғандар сот үкімін қанағаттанғандықпен қарсы алды.

Газетіміздің келесі номері 26 декабрьде, сенбі күні шығады.

Редактор Ғ. МҰХАМЕДЖАНОВ.

Поляк халқының ұлы ақыны

(А. Мицкевичтің туғанына 155 жыл толуына)

Социалистік реализмнің негізін салушы ұлы жазушы А. М. Горький халықтар достығын, жарқын болашаққа сенімді жырлап, өз халықтары үшін өмірлерінің ақырғы деміне дейін қызмет еткен славян халқының үш ұлы ақындарының атын атаған еді. Ол ақындар —орыс Пушкин, украин Шевченко, поляк Мицкевич болатын. Олар өз шығармаларында «халық ойын асқан көркемдікпен күшті және толық етіп» жырлады. Сондықтан да халықтың түрмесі болған царизм кезінде бұл ұлы ақындардың өмірі ауыр жағдайда, қуғын- сүргінде өтті. Бірақ, олардың аттары тарихта мәңгілікке сақталды.

Адам Мицкевич 1798 жылғы 24 декабрьде туды. Оның балалық шағы Литвада өтті. Вильно (кәзіргі Вильнюс) университетін бітірген ол, студент кезінің өзінде-ақ университеттегі студенттер үйірмесінің белсенді мүшесі болды. Бұл үйірменің мүшелері царизм және басқа көрші мемлекеттердің тепкісінде отырған Польшаның тәуелсіз болуын өз алдына мақсат етіп қойған болатын. Сондықтан да, патша өкметі Мицкевичке қуғын жасады. 25 жасында жер аударылған ол, өмірінің ақырына дейін патшаның қуғынында болды.

1824 жылы түрмеден босатылғаннан кейін Мицкевич Петербургке келді. Мұнда ол орыстың ұлы ақыны Пушкинмен танысты. Екі ұлы ақынның тамаша достығы осы уақыттан басталды.

Адам Мицкевичтің ақындық творчествосының қалыптасуында ұлы орыс әдебиетінің әсері өте күшті болды. Өйткені, Мицкевичтің өз сөзімен айтқанда, Москва мен Петербургтің әдебиетшілері Варшаваның әдебиетшілерінен әлде қайда прогресшіл еді. Ол Россияның сол кездегі ұлы ақын, жазушыларымен жақсы таныс болды. Жуковскийдің романтизм сарынында жазылған өлеңдері оның «Қашу» деген балладасының туына себеп болды. Ал, ұлы мысалшы Крыловты ол өте жоғары бағалады. Петербургте болған кезде ол сол заманның озат прогресшіл ойшылдары —декабристермен танысты. Декабристер Бестужев пен Рылеев Мицкевичтің ең жақын жолдастарының бірі болатын.

Россияда Мицкевич өз еліндегі сыяқты халық бұқарасының қанды бұғауда отырғандығын көрді. Бұл жағдай оны Россияның прогресшіл ұлдарымен пікір бірлесгігіне жеткізді. Сондықтан да ол өзінің Рылеев пен Бестужевке арнаған сөздерінде былай деген еді: «мен бұғауда болған кезде тым- тырыс жыланша жорғалап, озбырды құшағыма алдым; бірақ, мен сіздерге жүрегімнің түпкіріндегі сырымды аштым, сөйтіп, сіздерге келгенде ылғый еркін болатынмын. Кәзір мен у толтырған ыдысымды ұсынамын... Бұл у менің Отанымның қаны мен көз жасынан жасалған. Бұл у сіздерді емес, сіздердің бұғауларыңызды тас-талқан ететін болсын».

Адам Мицкевич Россияда 1829 жылға дейін болды. Бұл уақыттар ішінде ол Петербургте, Москвада, Одессада болып үлгерді.

Мицкевич славян халқының бірлікпен, бір мақсат пен достықта өмір сүруін көксейтін еді. Бұл арманын сөз қылғанда ол, ең алдымен ұлы орыс халқының атын атап, оған үміт артатын.

1829 жылдан бастап Мицкевич Парижда тұрды. Мұнда ол «Грибуна народов» атты революциялық газеттің редакторы болды.

Славян халықтарының бір-біріне қысым жасамай, достықта өмір сүруі—міне, бұл Мицкевич творчествосының арқауы, әлеуметтік қызметінің негізі болатын. «Әдебиет дегеніміз —бейне бір салтанат алаңы, оған барлық славян халықтары, бір-біріне қысым жасамай, өзара достық сезімімен, өздерінің салт- сана және ой-пікір жөніндегі бар табыстарын әкеліп ортаға салады»—деп жазды ол осы кезде.

1855 жылы Адам Мицкевич Париждан Константинопольге аттанады. Өйткені онда поляк халқының мүддесін қорғайтын легион ұйымдастырмақ болады. Бірақ, ажал оның бұл тілегін орындаттырмады —Адам Мицкевич 1855 жылы 26 ноябрьде 57 жасында Константинопольде қайтыс болды.

Мицкевичтің өмір сүрген дәуірі —Польшада ұлттық қозғалыстың мейлінше өріс алған кезі болатын. 1795 жылы Россия, Пруссия және Австрия мемлекеттерінің бөлісіне үшінші рет түскен Польша, бұл кезде өз алдына тәуелсіз мемлекет ретінде өмір сүруден қалған еді. Бірақ, әр мемлекеттің тепкісінде жатқан поляктар бұл кезде өздерінің тәуелсіздігі үшін бас көтере бастаған- ды. Ал, Адам Мицкевичтің аты поляк халқы бірлігінің тұлғасындай еді. Өйткені, оның есімі барлық мемлекеттердегі поляктарды өздерінің тәуелсіздігі үшін күреске жігерлендіретін.

Адам Мицкевичтің творчествосында бұл әлеуметтік мәселе еркін көрініп, ерекше сыйпат алды. Өз ұлтының мүддесі мен арманы, бостандығы мен тәуелсіздігі оның жырларының негізгі арқауы болды.

Ұлы ақынның бірінші кітабы «Баллададар мен романстар» 1822 жылы жарыққа шықты. Бұл кітабында ол классицизмге өзінің өршіл романтизмін қарсы қойды. Ал, одан соң жазылған «Гражина» поэмасында ұлы ақын славян халқын, олардың бостандығы мен тәуелсіздігін аяққа басушы Тевтон орденінің басқыншыларына қарсы күреске бірігуге шақырды. Оның шаруаларды езіп- жаншып отырған помещиктер мен царизмге қарсы жазылған «Дзядьтар» поэмасының алғашқы бөлімдері де осы кезде жазылған-ды.

Адам Мицкевичтің «Конрад Валленрод» поэмасы өз Отанының шын берілген патриотын суреттеген шығарма болды. Бұл поэмада ол өз жанын қыйып, өз халқын шапқыншылық пен құлдықтан арашалап қалған ұлы патриотты жырлайды.

1834 жылы жазылған «Пан Тадеуш» поэмасы Польшаның өткен тарихының ескерткішіндей. Бұл поэмада, әсресе, халықтың салт- сана, тұрмыс ерекшеліктері асқан шыншылдықпен бейнеленген. Бұл ұлы ақынның соңғы ірі шығармасы болды.

Адам Мицкевичтің творчествосы туралы сөз еткенде оны романтикалық поэзияның өкілі деп атайды. Бірақ, ол, сонымен бірге, романтикалық поэзияның асқан ардагері болды. Өйткені, оның творчествосында реализм мен романтизм бір-біріне тығыз ұштасып, бірін- бірі толықтырып жатады.

Ұлы ақынның творчествосы —поляк халқының мақтанышы. Сонымен бірге, ол барлық дүние жүзі халықтарына да қымбат бағалы қазна. Өйткені, оның жырларының өзегі— халық мүддесі болатын және мазмұны жағынан интернационалдық сыйпатта еді.

Өзінің Адам Мицкевич туралы мақаласында Роза Люксембург ұлы ақынды «. . . Польшаның ұлттық мәдениетінің ұлы өкілі. . . Польшаның жұмысшы табы оның еңбегінің шын мұрагері. . . » деді.

Адам Мицкевич өзінің «Орыстарға үндеуінде» «Деспоттар құлаған күн бейбітшілік пен халықтар достығының бірінші күні болады» деп жазған болатын.

Ұлы ақынның бұл сөзі кәзір іс жүзіне асты. Совет Армиясының жеңісі нәтижесінде фашистердің құлдығынан азат болған ерікті Польша кәзір Совет Одағының қалтқысыз көмегімен социализм құру жолына түсті. Адам Мицкевичтің тәуелсіз, ерікті, біртұтас Польшаны көрсем деген арманы орындалды. Күннен- күнге көркейіп, бақыт пен шаттыққа ие болған кәзіргі поляк халқы өзінің ұлы ақынын, Польшаның жаңа әдебиетінің негізін салушысын аса зор құрметпен ардақтайды.

Поляк халқының ұлы ақыны, революционер және демократ Адам Мицкевичтің есімі тарихтың ұлы жазушы -ақындарының аттарымен қатар тұрады. Ал, оның жалынды жырлары мен «Адам жүрегіне жігер отын жаққан» сөздері баянды бейбітшілік үшін күресіп жатқан бүкіл жер жүзі халықтарына қызмет етуде.

В. КАЛИНИН,
Оқытушылардың білімін жетілдіру институтының директоры.

Киноларда

«УДАРНИК» КИНОТЕАТРЫНДА

«ЕКІ МЫРЗАҒА БІР ҚЫЗМЕТШІ»

Сеанстар сағат 6,30-8,30-10-да басталады.

«ОКТЯБРЬ» КИНОТЕАТРЫНДА

«ЖОЛБАСШЫНЫҢ ҚОНАҚАСЫ»

Сеанстар сағат 4,30-6,30-8,30-10-да басталады.

Петропавл қаласы, Сталин көшесі, 106-үйде тұрушы Петр Тихонович Голубицкий, Петропавл қаласы, Халтурин көшесі, 57-үйде тұрушы Любовь Герасимовна Голубицкаядан айрылатыны жөнінде арыз берді.

Іс Петропавл қаласындағы 3-участоктік халық сотында қаралады.

Петропавл қаласы, Безбожная көшесі, 29-үйде тұрушы Сергей Петрович Пятилетов, Солтүстік Қазақстан облысы, Приешім ауданындағы Вознесенка селосында тұрушы Мария Васильевна Пятилетовадан айрылатыны жөнінде арыз берді.

Іс Петропавл қаласындағы 4-участоктік халық сотында қаралады.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСІ: Қазақ ССР, Петропавл қаласы. Петренсв көшесі, 92-үй. ТЕЛЕФОНДАР: редактор 1-86, редактордың орынбасары — 1-59, секретариат — 1-33, партия бөлімі— 0-22, ауылшаруашылық және өнеркәсіп-транспорт бөлімдері — 2-36, тілшілер бөлімі — 3-39, корректорлар бюросы —4-39. Газет баспасы —5-53, газет табыс етілмесе — 1-19 телефон арқылы сөйлесуге болады.

УШ 02861. Қазақ ССР Мәдениет министрлігі баспа және полиграфия өнеркәсібі Жоғарғы басқармасының № 18 баспаханасы, Петропавл қаласы, Ленин көшесі, 21 үй.